

Sverigefinska skolan, Botkyrka

Rektorn vid Sverigefinska skolan, Botkyrka

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av
Sverigefinska skolan, Botkyrka
i Botkyrka kommun

Tillsyn i Sverigefinska skolan, Botkyrka

Skolinspektionen genomför tillsyn i Botkyrka kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Sverigefinska skolan, Botkyrka besöktes av Skolinspektionen den 23 april 2013.

Fakta om skolan

Sverigefinska skolan ligger i området Tumba i Botkyrka kommun. Skolan riktar sig till sverigefinska elever, och har bland annat som mål att hjälpa eleverna att bli aktivt tvåspråkiga. Skolan har elever i förskoleklass samt i grundskolan årskurs 1-9. Vid tillfället för tillsynen har skolan 82 elever fördelade på fyra åldersblandade klasser. Ansvar för skolan vilar på rektorn, och skolans lärare är indelade i ett arbetslag.

På grund av det ur statistisk synpunkt låga antalet elever är Skolverkets nationella uppföljningsstatistik (SIRIS) begränsad för Sverigefinska skolan. I den nationella statistiken redovisar Skolverket vanligtvis till exempel resultat på nationella ämnesprov eller meritvärde i årskurs 9 uppdelat på kön. Då denna statistik endast bygger på ett fåtal elever eller i vissa fall av statistiska skäl inte anges alls tas den inte upp i Skolinspektionens redovisning nedan.

Av Skolverkets statistik framgår att samtliga elever i årskurs 9 i Sverigefinska skolan nådde målen i samtliga ämnen. Vidare framgår att samtliga elever i årskurs 9 är behöriga till både yrkes- och högskoleförberedande program. Avseende årskurs 9 framgår av den nationella statistiken att skolans genomsnittliga meritvärde för 2012 ligger på 223, vilket kan jämföras med rikets 211.

I samband med tillsynen har Skolinspektionen tagit del av Sverigefinska skolan i Botkyrkas egen sammanställning av elevernas kunskapsresultat samt resultat på de nationella ämnesproven. Enligt denna sammanställning nådde 100 procent av eleverna i årskurs 3 år 2012 de nationella målen i svenska som andraspråk och matematik. Avseende årskurs 6 nådde mellan 92 till 100 procent de kunskapskraven i respektive ämne vid läsårets slut. I samma årskurs nådde 100 procent av eleverna kunskapskraven i de nationella ämnesproven i matematik, engelska och svenska som andraspråk.

Av Sverigefinska skolans egen statistik framgår vidare att 100 procent av eleverna i årskurs 9 nådde kunskapskraven i de nationella ämnesproven i matematik, engelska och svenska som andraspråk år 2012. Av sammanställningen framgår också att 100 procent av eleverna i årskurs 9 år 2012 nådde de nationella målen i respektive ämne vid läsårets slut.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Sverigefinska skolan i Botkyrka visar att rektorn har god kännedom om verksamheten och att eleverna ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Av samtal med elever samt intervju med skolledningen framgår att skolan strävar efter att anpassa undervisningen efter elevernas behov och intressen bland annat genom ämnesöverskridande temaarbeten och svårare uppgifter om eleven snabbt når kunskapskraven i ett ämne. Eleverna får också enligt rektorn, biträdande rektorn och lärarrepresentanten i skolledningen bidra med egna tankar och förslag till de pedagogiska planeringar som lärarna presenterar för eleverna. Enligt rektorn säkerställs likvärdiga bedömningar av elevernas kunskaper bland annat genom att lärarna samverkar i betygsättning och i bedömningen av de nationella ämnesproven. Skolans elever har tillgång till både ett svenskt och ett finskt skolbibliotek, och har tillgång till elevhälsa som omfattar medicinska, specialpedagogiska, psykologiska och psykosociala insatser.

Eleverna vid Sverigefinska skolan i Botkyrka uppnår generellt goda kunskapsresultat. Tillsynen visar dock att det finns vissa brister i skolledningens uppföljning och utvärdering av måluppfyllelsen på en skolövergripande nivå. För att utveckla utbildningen krävs till exempel att rektorn genomför en mer samlad och dokumenterad analys av skolans kunskapsresultat utifrån de ämnen och årskurser där det finns nationella kunskapskrav.

Vid Sverigefinska skolan i Botkyrka får de elever som behöver det särskilt stöd och för dessa elever utarbetas åtgärdsprogram. Rutinerna för särskilt stöd är enligt rektorn väl förankrade bland personalen och beslut om åtgärdsprogram fattas av rektorn i samråd med skolans elevhälsa. Tillsynen visar dock att det finns vissa brister i skolans åtgärdsprogram, till exempel behöver elevens behov på ett tydligare sätt kopplas till kunskapskraven i läroplanen.

Sverigefinska skolan i Botkyrka är enligt rektorn trygg och kränkningar eller bråk förekommer sällan. Även de elever som Skolinspektionen samtalat med uppfattar skolan som trygg.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sverigefinska skolan, Botkyrka att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 5 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Sverigefinska skolan, Botkyrka måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att åtgärdsprogrammen anger vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Av intervjun med rektorn, biträdande rektorn samt lärarrepresentanten i skolans ledningsgrupp framgår att eleverna i Sverigefinska skolan i Botkyrka i stort ges särskilt stöd i den omfattning och på det sätt som de har rätt till. Skolan har till exempel tydliga rutiner för att tidigt identifiera och ge stöd till elever som inte når kunskapskraven eller de sociala målen, elevernas behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, samråd sker med elevhälsan och åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas löpande.

Av utredningen framgår dock att skolans åtgärdsprogram i vissa fall brister i innehåll. Skolinspektionen har tagit del av några av de åtgärdsprogram som utarbetats i Sverigefinska skolan i Botkyrka under läsåret 2012/13 och kan konstatera att de varierar i kvalitet. Elevens behov beskrivs till exempel inte alltid tydligt. Istället redovisas elevens generella svårigheter under rubriker som "Bakgrund" eller "Kartläggning". Mer konkreta behov, med tydlig koppling till läroplan och kursplan, saknas i flera fall. I samtliga åtgärdsprogram framgår datum och tid för uppföljning och utvärdering, men inte alltid hur uppföljning och utvärdering ska göras.

Rektorn uppger vid faktagranskning att skolan detta läsår utvecklat nya och enhetliga blanketter för åtgärdsprogram. Dessa blanketter används dock ännu inte fullt ut i verksamheten.

Sammantaget framgår av tillsynen att det finns brister i skolans åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav, och Sverigefinska skolan i Botkyrka AB föreläggs avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Sverigefinska skolan, Botkyrka måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn tar ansvar för att det systematiska kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektorn ska också skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Av intervju med rektorn, biträdande rektorn och lärarrepresentanten i skolans ledningsgrupp samt inskickade dokument framgår att det i Sverigefinska skolan i Botkyrka bedrivs ett kvalitetsarbete. Under rektors ledning genomför skolans arbetslag till exempel utvärderingar av den egna undervisningen, och rektorn följer löpande elevernas resultat på individnivå i skolans digitala uppföljningsverktyg. Av intervjun med skolledningen framkommer också exempel på att skolan genomför konkreta åtgärder med syfte att förbättra måluppfyllelsen. Efter att skolan uppmärksammat att elevernas läsförståelse i finska försämrats har till exempel både grundskolan och fritidsverksamheten infört särskilda aktiviteter med fokus på att öka elevernas intresse för och läsning av finsk skönlitteratur. Vid faktagranskning uppger rektorn vidare att skolledningen

och personalen vid gemensamma möten diskuterar elevernas kunskapsresultat, gör analyser och därefter vidtar åtgärder för att utveckla utbildningen.

Av insänd dokumentation och intervjun med skolledningen framgår dock att skolans uppföljning av elevernas kunskapsresultat i första hand genomförs på individnivå. Dokumenterad uppföljning och analys saknas av elevernas måluppfyllelse på skolövergripande nivå, till exempel över tid eller per ämne. Skolan har skriftliga rutiner för kvalitetssäkring av verksamheten, men dessa rutiner är i flera fall allmänt hållna och har mer karaktären av en verksamhetsbeskrivning. De skriftliga rutinerna berör till exempel skolans organisation, samarbete med föräldrar och förebyggande värdegrundsarbete. Redogörelsen av elevernas måluppfyllelse är kortfattad och omfattar ingen analys eller förslag på åtgärder. De åtgärder skolan tidigare vidtagit samt analysen som åtgärderna bygger på finns inte dokumenterad.

Även om skolan endast har ett fåtal elever i varje årskurs vill Skolinspektionen framhålla rektorns ansvar för en dokumenterad planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten. En sådan dokumenterad uppföljning på en mer skolövergripande nivå är nödvändig för att även goda resultat ska kunna analyseras samt för att åtgärder ska kunna föreslås, utvärderas och få önskad effekt.

Utredningen visar att det systematiska kvalitetsarbetet i Sverigefinska skolan i Botkyrka inte är tillräckligt dokumenterat. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Sverigefinska skolan i Botkyrka AB föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 6, 7 §§ skollagen

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen (2010:800).

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att det för varje skolenhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen ska det varje år, för varje skolenhet upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Om skolan väljer att göra en gemensam plan för alla representerade verksamheter på skolan är det viktigt att varje verksamhet synliggörs och att de åtgärder och redogörelser som anges är anpassade utifrån varje verksamhets specifika behov och förutsättningar.

Av intervjun med skolans rektor, biträdande rektor samt lärarrepresentanten i skolans ledningsgrupp samt inkommen dokumentation framgår att skolan bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Vid tillsynstillfället framgår dock att det finns vissa brister i Sverigefinska skolans plan mot kränkande behandling. Skolinspektionen har tagit del av planen, som kallas "Likabehandlingsplan Sverigefinska skolan i Botkyrka" och är daterad den 15 juni 2012. Planen gäller för såväl förskoleklassen, grundskolan som fritidshemmet. Planen innehåller bland annat en kartläggning grundad på en trygghetsenkät riktad till eleverna samt en översikt av de åtgärder som utifrån kartläggningen kan behövas på skolan. Det saknas dock en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Skolans olika verksamheter, som fritidshem och förskoleklass, synliggörs inte.

Vid faktagranskning uppger rektorn att de åtgärder skolan vidtagit för att säkerställa trygghet och studiero utvärderas på de möten som ingår i skolans systematiska kvalitetsarbete. Utvärderingen genomförs bland annat under medverkan av lärare, elever och föräldrar, som också medverkar vid utformandet av nästkommande års åtgärder. Samtliga delar av verksamheten – förskoleklass, fritidshem och grundskola – har ett nära samarbete i värdegrundsarbetet och samverkar enligt rektorn i utarbetandet av planen mot kränkande behandling.

Av tillsynen framkommer att det finns vissa brister i skolans plan mot kränkande behandling. Mot bakgrund av att skolan har ett i övrigt målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling, till exempel genom tydliga rapporteringsrutiner, trygghetsenkäter, återkommande värdegrundssamtal både

med elever och i arbetslaget, organiserade rastlekar, kamratstödjare, fadder-
verksamhet och ett nära samarbete med elevernas föräldrar, bedöms bristen
som ringa. Skolinspektionen avstår därför från ingripande.

Föfattning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Ylva Johnsson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).